

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	08.04.2004
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	13.07.2007
Avaldamismärge:	

Riigieelarve seadus

Vastu võetud 09.06.1999

[RT I 1999, 55, 584](#)

jõustumine 01.01.2000, 2. ja 3. peatükk 1. 07. 1999.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
17.11.1999	RT I 1999, 92, 824	15.12.1999
14.06.2000	RT I 2000, 55, 360	12.07.2000
20.06.2002	RT I 2002, 64, 393	20.07.2002, osaliselt 1. 01. 2003
terviktekst RT paber kandjal	RT I 2002, 67, 405	
22.01.2003	RT I 2003, 13, 69	01.05.2003
11.02.2003	RT I 2003, 24, 148	17.03.2003
17.12.2003	RT I 2003, 88, 588	01.01.2004
24.03.2004	RT I 2004, 22, 148	08.04.2004

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse otstarve ja rakendamine

(1) Käesolev seadus sätestab riigieelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise korra.

(2) Riigikogu, Vabariigi Presidendi, Riigikontrolli, õiguskantsleri, Riigikohtu, Riigikantselei ja maavalitsuste eelarvete koostamise, täitmise, täitmise arvestuse ja aruandluse korraldamisel rakendatakse käesoleva seadusega ministeeriumidele ja nende valitsemisaladele kehtestatud korda, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti. [[RT I 2002, 64, 393](#)- jõust. 20.07.2002]

§ 2. Riigieelarve sisu

(1) Riigieelarve sisuks on eelarveaastal riigile laekuvate tulude ning nende arvel riigi ülesannete täitmiseks ettenähtud kulude määramine vastavalt seadustele.

(2) Riigieelarve koosneb riigi eelarveaasta kõigist tuludest ja kuludest ning finantseerimistingutest.

(3) Tulude ja kulude tasaarvestus ei ole riigieelarves lubatud. [[RT I 2002, 64, 393](#)- jõust. 20.07.2002]

§ 3. Eelarveaasta

Riigieelarve koostatakse üheks eelarveaastaks. Eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

§ 4. Riigieelarve liigendus

(1) Riigieelarve tulud, kulud ja finantseerimistingud liigendatakse administratiivselt osadeks, jagudeks ja peatükkideks ning majandusliku sisu järgi artikligruppideks, artikliteks ja artiklite alajaotisteks.

(2) Riigieelarve jaotatakse administratiivselt osadeks lähtuvalt põhiseaduslikest halduskorralduse valdkondadest, jagudeks lähtuvalt funktsionaalsetest tegevusaladest ning peatükkideks riigiasutuste järgi, kes on pädevad tulu koguma, kulu või finantseerimistehingut tegema.

(3) Tulud ja kulud liigendatakse riigieelarves majandusliku sisu järgi vähemalt artikligruppeks.

(4) Tulude artikligrupid on:

- 1) maksud;
- 2) kaupade ja teenuste müük, sealhulgas lõivud;
- 3) materiaalse ja immateriaalse vara müük;
- 4) tulud varadelt;
- 5) toetused, sealhulgas välisabi;
- 6) muud tulud, sealhulgas trahvid.

(5) Kulude artikligrupid on:

- 1) tegevuskulud;
- 2) eraldised;
- 3) materiaalse ja immateriaalse vara soetamine ja renoveerimine;
- 4) muud kulud.

(6) Kulusid, mille koostis on seotud riigisaladusega, ei liigendata.

(7) Vabariigi Valitsus võib riigieelarve eelnõus riigieelarve tulude ja kulude administratiivset liigendust koondada.

(8) Finantseerimistehingud liigendatakse riigieelarves eelarveklassifikaatori alusel vastavalt Vabariigi Valitsuse ettepanekule.

(9) Eelarveklassifikaatoriga sätestatakse eelarvete tulude, kulude ning finantseerimistehingute detailne liigendus. Eelarveklassifikaatori [kehtestab rahandusminister](#).
[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 5. Riigieelarve tasakaal

(1) Riigieelarve tasakaalu korral on tulud ja kulud võrdsed. Eelarve ülejäägi korral ületavad tulud kulusid. Eelarve puudujäägi korral ületavad kulud tulusid.

(2) Tulude ja kulude vahe katmiseks nähakse riigieelarves ette finantseerimistehingud, mis kajastavad muutusi finantsvarades ja kohustustes. Finantsvarad on hoiused, antud laenud, ostetud väärtpaberid ja muud taolised varad. Kohustused on võetud laenud, emiteeritud väärtpaberid ja muud taolised kohustused.
[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 6. Riigieelarve kulude täiendav liigendamine

(1) Täidesaatva riigivõimu asutuste kulud liigendatakse majandusliku sisu järgi riigieelarves või Vabariigi Valitsuse poolt artiklite kaupa järgmiselt:

- 1) personalikulud;
- 2) majandamiskulud;
- 3) subsiidiumid ettevõtlusele;
- 4) sotsiaaltoetused;
- 5) eraldised mitteresidentidele;
- 6) eraldised muule valitsussektorile;
- 7) muud eraldised;
- 8) materiaalse ja immateriaalse vara soetamine ja renoveerimine;
- 9) intressid ja kohustistasud;
- 10) muud kulud.

(2) Rahandusministri põhjendatud ettepanekul võib Vabariigi Valitsus liigendada täidesaatva riigivõimu asutuste kulusid vastavalt eelarveklassifikaatorile ulatuslikumalt.

(3) Riigikogu, Vabariigi President, Riigikontroll, õiguskantsler ning Riigikohus (edaspidi *põhiseaduslik institutsioon*) liigendab riigieelarves toodud kulud täiendavalt oma eelarves kooskõlas eelarveklassifikaatoriga. Põhiseaduslik institutsioon esitab oma eelarve Rahandusministeeriumile nelja nädala jooksul pärast Riigikogu vastuvõetud riigieelarve avaldamist Riigi Teatajas.

(4) Minister liigendab [Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras](#) ja tähtajal riigieelarves toodud ja Vabariigi Valitsuse poolt liigendatud ministeeriumi valitsemisala kulud valitsemisala eelarves vastavalt liigendusele eelarveklassifikaatoris. Siseminister ja regionaalminister liigendavad Siseministeeriumi valitsemisala kulud oma valdkonna küsimustes eraldi.
[RT I 2004, 22, 148- jõust. 08.04.2004]

§ 7. [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 8. Kulude määramine riigieelarves
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

(1) Kulu liigid riigieelarves on kindlaksmääratud, arvestuslikud ja ülekantavad kulud. Kui kulu liiki riigieelarves ei ole sätestatud, loetakse kulu kindlaksmääratud kuluks.

(2) Kindlaksmääratud kuluna määratud kulusummat ei ole lubatud ületada, kuid sellest summast võib kuni 3 protsenti käsitada ülekantava kuluna.

(3) Arvestuslikku kulu võib eelarveaastal ületada. Kulu arvestuslikkus sätestatakse riigieelarves. Arvestuslikud kulud on:

- 1) kulud, mille suurus tuleneb seadusest;
- 2) kulud, mis sõltuvad konkreetsetest tuludest vastavalt Vabariigi Valitsuse ettepanekule.

(4) Ülekantavat kulu võib üle kanda järgmisesse eelarveaastasse, kuid seda ei või ületada. Ülekantav kulu on kulu, mis kuulub väljamaksmisele välisabilepingu alusel, mis on ülekantav käesoleva seaduse alusel või mille ülekantavus on sätestatud riigieelarves.

(4¹) Käesoleva paragrahvi lõigete 2 ja 4 alusel järgmisesse eelarveaastasse ülekantavaid kulusummasid võib kasutada samaks otstarbeks ja üksnes järgmise eelarveaasta jooksul. Nende summade ülekandmine toimub [rahandusministri kehtestatud korras](#).

(5) [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 9. Riigieelarve suhted kohalike omavalitsusüksuste eelarvetega

(1) Seadusega kohaliku omavalitsuse üksusele pandud riiklike kohustustega seotud kulud kaetakse eraldistega riigieelarvest.

(2) Riigieelarvest tehakse eraldisi kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse:

- 1) eelarvete tasandusfondi kaudu;
- 2) sihtotstarbeliste eraldistena.

(3) Eelarvete tasandusfondi suurus riigieelarve eelnõus ja eelarvete tasandusfondi jaotus määratakse kindlaks kohaliku omavalitsuse üksuste ja kohalike omavalitsuste liitude volitatud esindajate ja Vabariigi Valitsuse esindajate vahelise kokkuleppe alusel. Kui kokkulepet ei saavutata, otsustab eelarvete tasandusfondi suuruse riigieelarve eelnõus ja selle jaotuse Vabariigi Valitsus ning esitab lahkarmused eelarve eelnõu seletuskirjas Riigikogule. Tasandusfondi suurus ja selle jaotamise põhimõtted sätestatakse riigieelarves.

(4) Kui kohaliku omavalitsuse üksus on ületanud eelarveaastal valla- ja linnaeelarve seaduse (RT I 1993, 42, 615; 1995, 17, 234; 1997, 40, 619; 2000, 7, 40; 2001, 56, 332) § 8 lõike 1 alusel kehtestatud kohustuste võtmise mahu, on Vabariigi Valitsusel õigus rahandusministri ettepanekul vähendada kohaliku omavalitsuse üksusele eelarvete tasandusfondist tehtavaid väljamakseid summa ulatuses, mille võrra mahtu ületati.

(5) Kui kohaliku omavalitsuse üksusel on riigi ees täitmata rahalisi kohustusi, on Vabariigi Valitsusel õigus jätta talle eelarvete tasandusfondist selle summa ulatuses väljamakse tegemata. Riik loobub välja maksmata jääva summa ulatuses nõudest kohaliku omavalitsusüksuse vastu .

(6) [Vabariigi Valitsus kehtestab](#) igaks eelarveaastaks riigieelarves eelarvete tasandusfondi määratud vahendite kohaliku omavalitsuse üksustele ülekandmise jaotuse kvartalite või kuude lõikes.

(7) Rahandusministri nõusolekul võib kohaliku omavalitsuse üksuse põhjendatud taotluse alusel käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud tasandusfondi eraldisi üle kanda ka avansiliselt eelarveaasta eelseisvate perioodide arvel.

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

2. peatükk

RIIGIEELARVE EELNÕU KOOSTAMINE JA ESITAMINE RIIGIKOGULE

§ 9¹. Riigi eelarvestrateegia

(1) Riigi eelarvestrateegia (edaspidi *eelarvestrateegia*) on aluseks riigieelarve eelnõu koostamisel.

(2) Eelarvestrateegias esitatakse:

- 1) eelarvepoliitilised põhimõtted, sealhulgas riigieelarve tasakaalu, ülejäägi või puudujäägi suhtes;
- 2) Vabariigi Valitsuse tegevuse peamised eesmärgid;
- 3) majandusolukorra analüüs;
- 4) majandusarengu prognoos, sealhulgas valitsussektori tulude prognoos;
- 5) muu finantsjuhtimiseks oluline informatsioon.

(3) Eelarvestrateegia koostatakse järgmise eelarveaasta ja sellele järgneva kolme aasta kohta ning selle kiidab rahandusministri ettepanekul heaks Vabariigi Valitsus hiljemalt seitse kuud enne eelarveaasta algust.

(4) Eelarvestrateegia koostamiseks on Rahandusministeeriumil õigus saada andmeid riigiasutustelt ja valitsussektorisse kuuluvatelt isikutelt.

(5) Valitsussektor koosneb:

- 1) riigist;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksustest;
- 3) muudest avalik-õiguslikest juriidilistest isikutest, välja arvatud Eesti Pank, Hüvitusfond, Tagatisfond, Eesti Liikluskindlustuse Fond ning avalik-õiguslikud kutseühendused;
- 4) käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud isikute asutatud sihtasutustest, mille tuludest kahe viimase aasta jooksul üle poole moodustavad toetused punktides 1–3 nimetatud isikutelt.

§ 10. Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti lähtealused

(1) Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti lähtealused on eelarvestrateegia, strateegilised arengukavad, ministeeriumi ja tema valitsemisala riigiasutuste puhul käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tegevuskavad ning investeeringute kavad. Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostab vastav ministeerium. Siseministeeriumi eelarve projekti lähtealused ja eelarve projekt koostatakse eraldi siseministri valitsemisel olevate küsimuste lõikes ning regioonaministri valitsemisel olevate küsimuste lõikes.

(2) Strateegiline arengukava on arenguvision, eesmärgid ja nende saavutamiseks vajalikke tegevusi ning hinnangulisi ressursse kajastav dokument. Strateegiliste arengukavade liigid, nende koostamise, täiendamise, elluviimise ja selle hindamise ning aruandluse korra kehtestab Vabariigi Valitsus .

(3) Ministeerium esitab koos eelarveprojektiga enda ja oma valitsemisala riigiasutuste tegevuskavad järgmise eelarveaasta kohta, lähtudes eelarvestrateegiast ning strateegilistest arengukavadest. Strateegiliste arengukavade elluviimine toimub iga-aastaste tegevuskavade alusel .

(4) Lähtudes eelarvestrateegiast ning strateegilistest arengukavadest, koostab ministeerium iga-aastal enda ja oma valitsemisala investeeringute kava järgmise eelarveaasta ning sellele järgneva kolme aasta kohta. Investeeringute kavas esitatakse andmed kõigi, nii kavandatavate kui jätkuvate investeeringute maksumuse ja nende rahastamise ulatuse kohta eelarveaastate ja investimisprojektide lõikes.

(5) --(6)

[Kehtetud - RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

(7) Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise tingimused ja projekti vormid, investeeringute kava koostamise korra ja selle vormid, tegevuskava vormid ning eelarve projekti esitamise tähtaja kehtestab iga eelarveaasta kohta rahandusminister.

(8) Ministeeriumi valitsemisala eelarve projekt esitatakse koos seletuskirja ning tegevuskava ja investeeringute kavaga Rahandusministeeriumile. Koos seletuskirjaga esitatakse Rahandusministeeriumile ministeeriumi valitsemisalasse kuuluvate avalik-õiguslike juriidiliste isikute eelarvetaotlused ja nende põhjendused. [RT I 2004, 22, 148- jõust. 08.04.2004]

§ 11. [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 12. Ministeeriumide ja põhiseaduslike institutsioonide eelarveläbirääkimised

(1) Eelarve projekti, selle kulude põhjendatuse ja otstarbekuse üle peetakse Rahandusministeeriumi ja vastava ministeeriumi või põhiseadusliku institutsiooni esindajate vahel läbirääkimisi.

(2) [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

(3) Läbirääkimiste kohta koostatakse protokoll, milles fikseeritakse poolte esindajate vahel kooskõlastatud ja kooskõlastamata jäänud eelarve projekti summad, lisades viimaste puhul lahkarvamused.

(4) Rahandusminister vaatab läbi ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti ja käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud protokoll, tehes läbirääkimiste tulemused teatavaks vastavale ministrile. Rahandusministril on õigus teha ministrile ettepanek protokollis fikseeritud summade muutmiseks või väljajätmiseks. [RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 13. Ministeeriumi valitsemisala eelarveläbirääkimistel tekkinud lahkavuste lahendamise

Kui minister ei nõustu käesoleva seaduse § 12 lõikes 4 nimetatud eelarveläbirääkimiste tulemustega või rahandusministri ettepanekuga, esitab ta lahkavuste rahandusministrile. Kui ministritevahelistel läbirääkimistel ei saavutata kokkulepet, lahendab vaidluse Vabariigi Valitsus.
[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 14. Riigieelarve eelnõu koostamine

(1) Pärast läbirääkimisi ning käesoleva seaduse §-s 13 nimetatud lahkavuste lahendamist Vabariigi Valitsuses koostab Rahandusministeerium põhiseaduslike institutsioonide ja ministeeriumide eelarvete projektidest lähtuvalt riigieelarve eelnõu ning esitab selle koos seletuskirjaga Vabariigi Valitsusele. Seletuskirjas antakse selgitused ja põhjendused eelnõus kavandatud tulude ja kulude ning finantseerimistingute kohta, samuti esitatakse ülevaade majandusolukorrast ning tegevus- ja investeringute kavadest ning avalik-õiguslike juriidiliste isikute eelarvetaotlustest.

(2) Põhiseadusliku institutsiooni eelarve projekti summade võtmisel riigieelarve eelnõusse võib Rahandusministeerium teha nendes muudatusi, mis on kooskõlastatud käesoleva seaduse § 12 lõigetes 1 ja 3 sätestatud läbirääkimiste käigus.
[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 15. Riigieelarve eelnõu läbivaatamine Vabariigi Valitsuses

(1) Riigieelarve eelnõu läbivaatamisel on Vabariigi Valitsusel õigus riigieelarve eelnõusse võetud summasid muuta või eelnõust välja jätta, kui seadusega pole sätestatud teisiti.

(2) Põhiseaduslikule institutsioonile riigieelarve eelnõus ettenähtud kulude muutmisel või väljajätmisel esitab Vabariigi Valitsus tehtud muudatused koos põhjendustega riigieelarve eelnõu seletuskirjas.
[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 16. Riigieelarve eelnõu esitamine Riigikogule

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

(1) Vabariigi Valitsus esitab riigieelarve eelnõu Riigikogule hiljemalt kolm kuud enne eelarveaasta algust.

(2) Koos riigieelarve eelnõuga esitatakse Riigikogule ülevaade riigi majanduse olukorrast ja Vabariigi Valitsuse põhieesmärkidest ning riigieelarve eelnõu seletuskiri.

(3) [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 17. [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

3. peatükk RIIGIEELARVE EELNÕU MENETLEMINE RIIGIKOGUS

§ 18. Riigieelarve eelnõu menetlemise kord

Riigieelarve eelnõu menetlemine Riigikogus toimub Riigikogu kodukorra seaduses ettenähtut järgides.
[RT I 2003, 24, 148- jõust. 17.03.2003]

§ 19. [Kehtetu - RT I 2003, 24, 148- jõust. 17.03.2003]

§ 20. Riigieelarve eelnõu muutmise ettepanekud

(1) Riigieelarve eelnõu muutmise ettepanekule, mis tingib eelnõus ettenähtud tulude vähendamise, kulude suurendamise või ümberjaotamise, tuleb algatajal lisada rahalised arvestused, mis näitavad ära kulude katteks vajalikud tuluallikad.

(2) Riigikogu ei tohi kustutada ega vähendada riigieelarve eelnõus muude seadustega ettenähtud või Riigikogu poolt ratifitseeritud välislepingutest tulenevaid kulusid.

(3) Riigieelarve eelnõu muutmise ettepanek ei või põhjustada riigieelarve puudujääki, selle suurenemist või ülejäägi vähenemist.
[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 21. Riigieelarve vastuvõtmine ja jõustumine

- (1) Riigikogu võtab riigieelarve vastu seadusena.
- (2) Riigikogu poolt vastuvõetud riigieelarve jõustub eelarveaasta algusest.

§ 22. Kulutuste tegemine, kui riigieelarvet ei ole eelarveaasta alguseks vastu võetud

(1) Kui Riigikogu ei ole riigieelarvet eelarveaasta alguseks vastu võtnud, võib kuni riigieelarve vastuvõtmiseni teha alanud eelarveaasta igal kuul kulusid kuni ühe kaheteistkümnendikuni eelmise aasta eelarve vastavast kulust.

(2) Ministeeriumil ning tema valitsemisala riigiasutusel on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul lubatud teha ainult neid kulusid, mis on ette nähtud nii eelmise aasta eelarves kui ka alanud aasta eelarve eelnõus ning nendest kahest summast väiksemast lähtudes.

(3) Kulusid, mis eelmise aasta eelarves puudusid, kuid mille tegemine alanud eelarveaastal tuleneb seadusest, teeb põhiseaduslik institutsioon, informeerides sellest eelnevalt Vabariigi Valitsust. Ministeerium ning tema valitsemisala riigiasutus teeb selliseid kulusid Vabariigi Valitsuse korralduse alusel.

(4) Kulude rahastamisel lähtub Rahandusministeerium tulude eeldatavast laekumisest kuude lõikes ning riigieelarve kassareservi seisust.

(5) Kui sõjaseisukorra ajal ei ole Riigikogu eelarveaasta alguseks riigieelarvet vastu võtnud, otsustab Vabariigi Valitsus Riigikogule esitatud riigieelarve eelnõu rakendamise kuni Riigikogu poolt riigieelarve vastuvõtmiseni, kusjuures enne Riigikogu poolt riigieelarve vastuvõtmist igakuiselt tehtavad kulud ei tohi ületada 1/12 eelmise aasta riigieelarve kulude mahust. Lisaks sellele võib Vabariigi Valitsus täiendavalt rakendada Riigikogule esitatud eelnõu kuni Riigikogu poolt riigieelarve vastuvõtmiseni mahus, mis ei ületa 10% eelmise aasta riigieelarve kulude mahust.

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

4. peatükk RIIGIEELARVE TÄITMINE

§ 23. Riigieelarve tulude laekumine

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

(1) Riigieelarve tulud laekuvad Rahandusministeeriumi hallatavatele kontodele, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. Riigiasutusel ei või olla krediidi- ega finantseerimisasutuses oma kontot. Erandjuhul võib riigiasutusel olla oma konto rahandusministri loal ja tema määratud tingimustel. Riigieelarve tulude laekumise üle teostab järelevalvet ja kontrolli Rahandusministeerium.

(1¹) Riigieelarve tulude, mille laekumise kord ei ole seadusega või selle alusel reguleeritud, riigieelarvesse kandmise korra [kehtestab rahandusminister](#).

(2) -(3)

[Kehtetud - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 24. Eelmiste eelarveaastate eest laekuvad tulud

Riigieelarve tulud on selle eelarveaasta tulud, millal nad riigieelarvesse laekuvad, olenemata sellest, millise aasta eest nad on arvestatud või millal nad oleksid pidanud laekuma. Nende tulude laekumisel ja nendest väljamaksete tegemisel kohaldatakse laekumise ajal kehtivates seadustes sätestatud tulude laekumise ja nendest väljamaksete tegemise aluseid ja korda.

[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 25. Riigieelarves ettenähtud kulude otstarbe muutmine

(1) Ministril ei ole õigust muuta riigieelarves ettenähtud kulude otstarvet.

(2) Riigieelarves määratud kulude otstarvet on võimalik muuta vaid riigieelarve muutmise teel.

(3) Sõjalise valmisoleku tõstmiseks või mobilisatsiooni läbiviimiseks võib Vabariigi Valitsus kaitseministri ettepanekul esitada Riigikogule riigieelarve muutmise seaduse eelnõu, millega nähakse ette riigieelarve Kaitseministeeriumi valitsemisala kulude otstarbe muutmine, ning otsustab vajadusel Riigikogule esitatud eelnõu rakendamise kuni Riigikogu poolt küsimuse otsustamiseni.

[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 26. [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 27-28. [Kehtetud - RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 29. Kohustuste võtmine riigieelarve assigneeringute arvel

(1) Riigiasutusel on õigus teha kulusid ainult siis, kui talle on riigieelarves või selle alusel kinnitatud eelarves selleks vahendid ette nähtud.

(2) Riigiasutusel on õigus eelarves ettenähtud assigneeringuid kasutada ainult sama eelarveaasta jooksul, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 8 sätestatud ülekantavad kulud.

(3) Riigiasutusel on keelatud võtta laenu, kasutada kapitalirenti ning võtta muid selliseid kohustusi. Samuti on keelatud anda tagatise ja laene, teha annetusi, osta aktsiaid, osasid ja muid osalusi ning omandada muud finantsvara, kui käesolevas seaduses või riigieelarves ei ole ette nähtud teisiti .

(4) Eelarveaasta lõpuks täitmata jäänud kohustused, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 8 sätestatud ülekantavate kulude arvel täidetavad kohustused, täidetakse järgmise aasta eelarve kulude arvel.
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 30. Vabariigi Valitsuse reservi kasutamine

(1) Vabariigi Valitsuse reservist tehakse eraldisi ettenägematuteks kuludeks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eraldised on sihtotstarbelised. Sihtotstarbeliselt kasutamata jäänud summad tagastatakse viivitamatult reservi. Arvestust Vabariigi Valitsuse reservi kasutamise kohta peab Rahandusministeerium .

(3) Vabariigi Valitsuse reservist raha eraldamise ja selle kasutamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus .
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 31. Lepingute sõlmimine järgmiste aastate eelarvete arvel

(1) Riigiasutus võib sõlmida lepinguid esemete ostmiseks või teenuste, sealhulgas ehitustööde tellimiseks eelseisvate eelarveaastate arvel tingimusel, et ühelgi eesseisval eelarveaastal täitmisele kuuluvate lepingujärgsete maksete maht kokku ei ületa 50 protsenti temale jooksvaks eelarveaastaks ettenähtud vastava kuluartikli summast.

(2) Lepingute sõlmimise esemete ostmiseks või teenuste, sealhulgas ehitustööde tellimiseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määra ületamisel annab loa rahandusministri ettepanekul Vabariigi Valitsus, kui riigieelarves ei ole ette nähtud teisiti.
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 32. Riigieelarve kassaline teenindamine

(1) Riigieelarve kassaline teenindamine on riigieelarve tulude arvestamine ja riigieelarvest tehtavate kulude ning riigi finantsvarade ja kohustuste üle arvestuse pidamine ning väljamaksete tegemine riigieelarvest seda teenindavate krediitiasutuste kaudu. Riigieelarve kassalise teenindamise eeskirja kehtestab rahandusminister.

(2) Riigieelarve kassalist teenindamist ja riigi rahavoogude juhtimist teostab Rahandusministeerium.

(3) Rahandusministeeriumil on õigus kontrollida väljamakse aluseks oleva dokumendi vastavust õigusaktidele ning mittevastavuse korral keelduda väljamakse tegemisest. Riigieelarve täitmise käigus tulude kavandatust väiksema laekumise korral on rahandusministril õigus ajutiselt piirata riigieelarves ettenähtud kulude tegemist, teatades sellest Vabariigi Valitsusele.

(4) Rahandusministeerium paigutab riigi raha ja teeb sellega ning selle arvel soetatud väärtpaberite ning muu finantsvaraga tehinguid ja juhib selle tegevusega seonduvaid finantsriske. Rahandusministeeriumile ei kohaldata riigieelarve kassalisel teenindamisel käesoleva seaduse § 29 lõikes 3 nimetatud piiranguid, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Vabariigi Valitsus kehtestab riigi raha, väärtpaberite ning muu finantsvara paigutamise ning sellega seonduvate finantsriskide juhtimise põhimõtted ja üldised piirangud. Rahandusministril on õigus kehtestada täiendavaid piiranguid ning riskide hindamise põhimõtteid .

(5) Rahandusministeeriumil on õigus lepingu alusel paigutada avalik-õiguslike juriidiliste isikute ja riigi poolt asutatud või riigiosalusega eraõiguslike juriidiliste isikute raha ning teha sellega tehinguid.
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 33. Riigieelarve assigneeringute sulgemine

(1) Eelarveaasta lõpuks kasutamata jäänud assigneeringud, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 8 sätestatud ülekantavad kulud, suletakse eelarveaasta 31. detsembril.

(2) Ülekantavateks kuludeks ettenähtud summasid võib kasutada järgmisel eelarveaastal ainult samaks otstarbeks, milleks need olid eelarves määratud.

§ 34. [Kehtetu - RT I 1999, 92, 824- jõust. 15.12.1999]

§ 35. [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

5. peatükk RIIGIELARVE RESERVID

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 36. Riigieelarve kassareserv

(1) Riigieelarve kassareserv (edaspidi *kassareserv*) on riigieelarve vahenditest moodustatav likviidreserv. Kassareservi suurus määratakse iga-aastase riigieelarvega, arvestades riigieelarve häireteta kassalise teenindamise ja rahavoo juhtimise tagamise vajadust, potentsiaalsete kohustuste täitmise tõenäosust ning välisabi sildfinantseerimise vajadust. Lisaks kassareservi suurusele määrab Riigikogu riigieelarvega eelarveaastasiseselt riigieelarve tulude laekumist ületavate kulude finantseerimise piirmäära.

(2) Kassareservi võib kasutada:

- 1) finantseerimistehingute tegemiseks ning välisabi sildfinantseerimiseks;
- 2) eelarveaastasiseselt riigieelarve tulude laekumist ületavate kulude finantseerimiseks;
- 3) potentsiaalsetest kohustustest, sealhulgas riigigarantiidest ja muudest riigi poolt antud tagatistest tekkinud kohustuste täitmiseks ning kohtuotsuste ja -määruste täitmiseks;
- 4) riigi kohustuste ja potentsiaalsete kohustustega seotud riskide, sealhulgas finantsriskide maandamiseks.

(3) Rahandusministeeriumil on õigus kasutada kassareservi käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2 ja 4 märgitud otstarbel. Kassareservist väljamaksete tegemise käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 3 sätestatud otstarbel otsustab Vabariigi Valitsus või Vabariigi Valitsuse volitusel rahandusminister.

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 36¹. Välisabi sildfinantseerimine

(1) Rahandusministeerium võib Vabariigi Valitsuse otsusel teostada väljamakseid välisabi andja poolt antava välisabi väljamaksmiseks välisabi projekti raames enne välisabi summade laekumist (välisabi sildfinantseerimine) ja tasuda välisabi andjale tema poolt tagasinõutava välisabi ning välisabi intressi või viivise. Välisabi sildfinantseerimise suurim lubatud maht määratakse riigieelarvega.

(2) Välisabi andjale tagastatud välisabi, tasunud intressi ja viivise peab välisabi saaja hüvitama riigile viivitamatult vastava nõude esitamisel.

(3) Kui välisabi saajaks, kelle eest riik on välisabi tagastanud või tasunud intressi või viivise, on täidesaatva riigivõimu asutus, võidakse Vabariigi Valitsuse korraldusel hüvitamisele kuuluvad summad kinni pidada vastava väljamakse tegemise eest vastutava täidesaatva riigivõimu asutuse eelarvelistest vahenditest.

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 37. Stabiliseerimisreserv

(1) Stabiliseerimisreserv on riigieelarve vahenditest ja muudest laekumistest moodustatud vara kogum.

(2) Stabiliseerimisreservi täiendamine ja vahendite kasutamine on eelarvepoliitiline abinõu üldmajanduslike riskide vähendamiseks ning pikaajalist ühiskondlikku tulu toovate investeeringute ja struktuuriliste ümberkorralduste rahastamise stabiilsuse tagamiseks.

(2¹) Stabiliseerimisreservi kasutatakse lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatudle sõjalise valmisoleku tõstmiseks või mobilisatsiooni läbiviimiseks.

(3) Stabiliseerimisreservi vahendeid võidakse kasutada ka:

- 1) sotsiaal-majanduslike kriiside vältimiseks või leevendamiseks;
- 2) eriolukorra, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra väljakuulutamise korral.

[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 37¹. Stabiliseerimisreservi täiendamise allikad

- (1) Stabiliseerimisreservi kantakse:
- 1) eelarveaasta lõpuks riigieelarve kulusid ületav tulude summa, mille sihtotstarve ei ole järgmise aasta riigieelarvega või muu seadusega määratud ning millest on maha arvatud käesoleva seaduse § 8 lõigete 2 ja 4 alusel järgmisesse eelarveaastasse ülekantavad kulud;
  - 2) riigieelarves selleks ettenähtud vahendid;
  - 3) riigivara erastamisest saadud tulu vastavalt erastamisest laekuva raha kasutamise seadusele;
  - 4) tulu riigivara võõrandamisest, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti;
  - 5) riigieelarvesse Eesti Panga kasumist tehtud eraldised;
  - 6) stabiliseerimisreservi haldamisel saadud tulu, mida ei võetud kasutusele käesoleva seaduse §-s 37⁹ sätestatud korras;
  - 7) muud laekumised.

(2) [Kehtetu – RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud summa kantakse stabiliseerimisreservi rahandusministri käskkirja alusel hiljemalt Riigikogu poolt riigi majandusaasta koondaruande kinnitamise otsuse jõustumisele järgneva kuu viiendaks kuupäevaks.
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 37². Stabiliseerimisreservi haldamine

- (1) Stabiliseerimisreservi haldamine on stabiliseerimisreservi eraldatud vahendite hoidmine ja paigutamine.
- (2) Stabiliseerimisreservi haldamist korraldab ja selle eest vastutab rahandusminister.
- (3) Stabiliseerimisreservi haldamise eesmärk on reservi vahendite väärtuse ja likviidsuse säilitamine ning kehtestatud riskipiirangute raames maksimaalse tulu saamine.
- (4) Rahandusministril on õigus korraldada stabiliseerimisreservi vahendite haldamist vahetult või tema poolt määratud esindaja (välise portfelli halduri) kaudu. Esindaja leidmiseks ei korraldata riigihanget.
- (5) Esindajaks võivad olla:
- 1) Eesti Pank;
  - 2) Eestis registreeritud äriühing, kellele on antud tegevusluba fondivalitsejana, krediidiasutusena või väärtpaberivahendajana tegutsemiseks;
  - 3) välisriigi äriühing, kellel on Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) liikmesriigi tegevusluba investeerimistegevuseks.
- (6) Esindaja määratakse stabiliseerimisreservi nõukogu nõusolekul.
- (7) **Vabariigi Valitsus kehtestab** valuuta-, krediidi-, likviidsusriskide ja vajaduse korral muude stabiliseerimisreservi haldamisega seonduvate finantsriskide juhtimise põhimõtted ja üldised piirangud. Rahandusministril on õigus kehtestada täiendavaid piiranguid ning riskide hindamise põhimõtteid.
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 37³. Stabiliseerimisreservi nõukogu

- (1) Stabiliseerimisreservi nõukogu (edaspidi *nõukogu*) moodustatakse käesoleva seaduse alusel. Nõukogu teenindab Rahandusministeerium.
- (2) Nõukogu koosneb järgmistest liikmetest:
- 1) rahandusminister - esimees;
  - 2) Eesti Panga president;
  - 3) neli Riigikogu poolt nimetatud liiget.
- (3) Riigikogu poolt nimetatavad liikmed:
- 1) peavad olema laitmatu reputatsiooniga;
  - 2) omama kõrgharidust ning nõukogu ülesannete täitmiseks vajalikke teadmisi ja kogemusi;
  - 3) ei või kuuluda Vabariigi Valitsuse koosseisu.
- (4) Riigikogu nimetab nõukogu liikmed viieks aastaks. Riigikogu otsuse eelnõu nõukogu liikmete nimetamiseks algatab Riigikogu rahanduskomisjon.

(5) Riigikogu võib tema poolt nimetatud liikme tagasi kutsuda enne volituste tähtaja lõppu oma kohustuste olulisel määral täitmata jätmise korral või püsiva võimetuse tõttu osaleda nõukogu töös. Tagasikutsumise aluseks võib olla ka töö- või teenistussuhte muutumine. Tagasikutsumise algatab Riigikogu rahanduskomisjon.

(6) Riigikogu nimetatud liikme tagasikutsumise, tagasiastumise või surma korral nimetatakse tema asemele uus liige. Volituste tähtaja lõppemise, tagasikutsumise või tagasiastumise korral kehtivad Riigikogu nimetatud liikme volitused kuni uue liikme nimetamiseni.

(7) Nõukogu liikmetele ei maksta nõukogu tegevuses osalemise eest tasu.

(8) Nõukogu koosolekul võib sõnaõigusega osaleda riigikontrolör.
[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 37⁴. Nõukogu pädevus ja ülesanded

(1) Nõukogu pädevus ja ülesanded on:

- 1) Vabariigi Valitsusele arvamuse esitamine stabiliseerimisreservi täiendamise kohta;
- 2) Vabariigi Valitsusele arvamuse esitamine Vabariigi Valitsuse poolt tehtud stabiliseerimisreservi kasutusele võtmise ettepaneku kohta;
- 3) Vabariigi Valitsusele arvamuse esitamine stabiliseerimisreservi vahendite paigutamise piirangute kohta;
- 4) nõusoleku andmine rahandusministrile käesoleva seaduse § 37² lõikes 4 nimetatud välise portfelli halduri määramiseks;
- 5) [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

(2) Nõukogu võtab lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmiseks vastu otsuseid.

(3) Nõukogu otsused esitab Vabariigi Valitsusele rahandusminister.

(4) Rahandusministeerium avalikustab nõukogu otsused oma veebilehel kolme tööpäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.

(5) Nõukogu töökord määratakse nõukogu põhimäärusega, mille kinnitab Vabariigi Valitsus.
[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§-d 37⁵-37⁸

[Kehtetud - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 37⁹. Stabiliseerimisreservi kasutamise otsustamine

(1) Stabiliseerimisreservi vahendite kasutusele võtmise otsustab Riigikogu Vabariigi Valitsuse ettepanekul. Vabariigi Valitsus on kohustatud enne Riigikogule stabiliseerimisreservi kasutusele võtmise ettepaneku tegemist küsima arvamuse nõukogult. Nõukogu esitab oma motiveeritud arvamuse ja vajaduse korral ettepanekud Vabariigi Valitsusele 12 tööpäeva jooksul, arvates Vabariigi Valitsuselt arvamuse avaldamiseks vajalike materjalide saamisest.

(2) Stabiliseerimisreservi vahendite kasutusele võtmise ettepanekuna esitab Vabariigi Valitsus Riigikogule Riigikogu otsuse eelnõu ning nõukogu arvamuse ja ettepanekud. Riigikogu otsuse eelnõu koostamisel ja otsuse vastuvõtmisel lähtutakse käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustest.

(3) Kui stabiliseerimisreservi vahendeid võetakse kasutusele käesoleva seaduse § 37 lõike 3 punktis 2 nimetatud juhul, võib Vabariigi Valitsus esitada Riigikogule ettepaneku stabiliseerimisreservi kasutusele võtmiseks ilma nõukogult eelnevalt arvamust küsimata. Vajaduse korral esitab nõukogu oma motiveeritud arvamuse ja ettepanekud Riigikogule.

(4) Vabariigi Valitsuse ettepanekul võib stabiliseerimisreservi haldamisest saadud dividenditulu ja kuni 3 protsenti stabiliseerimisreservi mahust, millest on maha arvatud paigutused aktsiatesse, erandina kasutusele võtta riigieelarvega ilma Riigikogu eelneva otsuseta.

(5) Stabiliseerimisreservi kasutamise otsustamisel käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatust suuremas ulatuses võetakse vastav Riigikogu otsus vastu Riigikogu koosseisu häälteenamusega.

(6) Stabiliseerimisreservi vahendite kasutamisel sõjalise valmisoleku tõstmiseks või mobilisatsiooni läbiviimiseks ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikeid 1–5. Stabiliseerimisreservi kasutamise sõjalise valmisoleku tõstmiseks või mobilisatsiooni läbiviimiseks otsustab Vabariigi Valitsus ilma nõukogu käest eelnevat arvamust küsimata, arvestades käesoleva seaduse § 37¹⁰ lõikes 2 sätestatut.
[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 37¹⁰. Stabiliseerimisreservi vahendite kasutamine

(1) Stabiliseerimisreservi vahendite kasutamine toimub riigieelarve kaudu.

(2) Stabiliseerimisreservi vahendite kasutamisel sõjalise valmisoleku tõstmiseks või mobilisatsiooni läbiviimiseks esitab Vabariigi Valitsus Riigikogule lisaelarve eelnõu.

Vabariigi Valitsusel on õigus lisaelarve eelnõu rakendada kuni küsimuse otsustamiseni Riigikogu poolt.
[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 37¹¹. Arvestus ja aruandlus

(1) [Kehtetu - RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

(2) Rahandusministeerium esitab nõukogule, Riigikontrollile, Vabariigi Valitsusele ja Riigikogu rahanduskomisjonile hiljemalt iga kvartali kümnendal tööpäeval aruande stabiliseerimisreservi varade koosseisu ja väärtuse kohta eelmise kvartali viimase tööpäeva seisuga. Aruande vormi [kehtestab Vabariigi Valitsus](#) .

(3) Rahandusministeerium avaldab aruande oma veebilehel hiljemalt iga kvartali kaheteistkümnendal tööpäeval.

§ 37¹². [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

6. peatükk LAENUD JA GARANTIID

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 38. Riigieelarveline laen

(1) Riigieelarvelised laenud on riigieelarve kulude ja finantseerimistingute rahastamiseks võetav eelarvelaen ja kassalaen .

(2) Riigieelarvelist laenu võetakse laenulepingu sõlmimise või riigi võlakirjade emiteerimise teel. Eelarvelaenu ja kassalaenu võtmiseks riigi võlakirjade emiteerimise korra ja tingimused [kehtestab Vabariigi Valitsus](#) .
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 39. Eelarvelaen

(1) [Kehtetu - RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

(2) Eelarvelaenu suurim lubatud jääk määratakse riigieelarvega.

(3) Eelarvelaenu vajaduse ja võtmise tingimused otsustab rahandusministri ettepanekul Vabariigi Valitsus, lähtudes käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud piirmäärast ning olemasolevate laenude refinantseerimis- ja restruktureerimisvajadusest. Laenulepingu, samuti võlakirjade emiteerimisega seotud lepingud sõlmib ja nende lepingute täitmist korraldab rahandusminister .

(4) [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

(5) [Kehtetu - RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

(6) [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eelarvelaenu võtmise piirangut ei kohaldata sõjaseisukorra ajal.
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 40. Kassalaen

(1) Kassalaen on riigieelarve kulude finantseerimiseks sama eelarveaasta piires võetav lühiajaline laen, sealhulgas arvelduskrediit või emiteeritavad võlakirjad. Kassalaen peab olema tagasi makstud sama eelarveaasta lõpuks.

(2) Kassalaenu suurim lubatud jääk määratakse riigieelarvega .

(3) Kassalaenu võtmise otsustab rahandusminister.
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 40¹. Laenu andmine

(1) Vabariigi Valitsus võib anda laenu avalike ülesannete täitmiseks. Nimetatud laenude suurim lubatud jääk määratakse riigieelarvega. Laenu võib anda krediidilepingu või laenulepingu (edaspidi *laenuleping*) sõlmimise teel. Laenulepingu sõlmimist ja täitmist korraldab Rahandusministeerium .

(1¹) Laenusaaaja on kohustatud Rahandusministeeriumi nõudmisel laenu tagama pangagarantii või hüpoteegiga. Tagatise nõudmisel lähtutakse tagatava nõude ja võimaliku sundtäitmise kulude suuruselt. Isikuga, kellel seadusest tulenevalt puudub õigus oma kohustusi tagada, sõlmib Rahandusministeerium notariaalselt tõestatud kokkuleppe, mille kohaselt võlgnik on pärast kohustuse sissenõutavaks muutumist kohustatud alluma kohesele sundtäitmisele. Lepingu sõlmimise ja tagatise seadmisega seotud kulud tasub laenusaaaja.

(2) Laenu antakse [Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tingimustel ja korras](#) . Laenu andmiseks teeb ettepaneku rahandusminister. Väljaantud laenude arvestust peab Rahandusministeerium.

(3) Kui laenusaaaja rikub laenulepingu tingimusi või ei kasuta laenu sihipäraselt, ütleb rahandusminister lepingu eeltoodud põhjustel üles ning nõuab laenusaaajalt sisse kogu laenusumma koos kogunenud intressi ja muude lepingust tulenevate summadega.

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 40². Riigigarantii

(1) Riigigarantii on riigi poolt käesoleva või muu tagatiste andmist reguleeriva seaduse alusel antav garantii või muu tagatis.

(2) Riigigarantiile kohaldatakse võlaõigusseaduses (RT I 2001, 81, 487; 2002, 60, 374) käenduse kohta sätestatud, arvestades käesolevas või muus riigi poolt tagatiste andmist reguleerivas seaduses sätestatud erisusi.

(3) Riigigarantiid võib taotleda kohaliku omavalitsuse üksuse, avalik-õigusliku juriidilise isiku, äriühingu, mille kõik või enamus aktsiaid või ainus osa kuuluvad riigile või kohaliku omavalitsuse üksusele, ning riigi asutatud sihtasutuse kohustusele, kui riigigarantii taotleja on piisavalt maksevõimeline ja kohustuse võtmine tuleneb otseselt avalike ülesannete täitmisest või kui riigigarantii nõue tuleneb seadusest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 märgitud isik esitab taotluse riigigarantii saamiseks Rahandusministeeriumile, kes vaatab taotluse läbi ja esitab selle Vabariigi Valitsusele koos oma arvamusega garantii andmise võimaluse või sellest keeldumise põhjuste kohta.

(5) Riigigarantii antakse, peatatakse ja lõpetatakse Riigikogu otsusega. Riigikogu otsus riigigarantii andmise kohta peab sisaldama vähemalt alljärgnevat riigigarantii andmise olulisi tingimusi:

- 1) riigigarantii summa ja valuuta;
- 2) riigigarantii saaja;
- 3) riigigarantii kehtivuse algus- ja lõpptähtpäev;
- 4) riigigarantii preemia.

(6) Riigigarantii andmise kohta sõlmitakse pärast Riigikogu otsuse jõustumist Vabariigi Valitsuselt vastava volituse saanud isiku poolt garantiilepingu või väljastatakse garantiikiiri.

(7) Riigigarantii andmisel võib Riigikogu anda Vabariigi Valitsusele volituse peatada garantii väljamaksmata summade osas juhul, kui ilmnevad käesoleva paragrahvi lõikes 9 toodud asjaolud ning Vabariigi Valitsus algatab garantii lõpetamise.

(8) Rahandusministeeriumil on õigus nõuda riigigarantii saajalt riigigarantiiga seotud riskide analüüsimiseks vajalikku informatsiooni.

(9) Kui riigigarantii saaja ei suuda täita endale laenulepinguga võetud kohustusi, on Vabariigi Valitsusel õigus esitada Riigikogule taotlus lugeda garantiikohustus väljamaksmata summade osas lõpetatuks. Riigikogu otsusest tuleb koheselt informeerida riigigarantii saajat, kusjuures riigigarantii loetakse lõppenuks alates Riigikogu otsuse jõustumise hetkest.

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 40³. Erandid piirangutele

Käesolevas peatükis sätestatud riigieelarveliste laenude võtmise, laenu andmise ning riigigarantiide andmise piiranguid ei kohaldata sõjaseisukorra ajal.

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

7. peatükk

RIIGIEELARVE MUUTMINE JA LISAEELARVE

§ 41. Riigieelarve muutmine

[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

(1) Riigieelarve muutmiseks kulude kogumahtu muutmata võib Vabariigi Valitsus algatada mitte hiljem kui kaks kuud enne eelarveaasta lõppu riigieelarve muutmise seaduse eelnõu. Riigieelarve muutmisel eriolukorra, erakorralise seisukorra, sõjaseisukorra või mobilisatsiooni väljakuulutamise tõttu ajalised piirangud ei kehti.

(2) Riigieelarve muutmise seaduse eelnõu koostab Rahandusministeerium.

(3) [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 42. Riigieelarve kulud suurendava või tulud vähendava seaduse eelnõu

(1) Seaduse eelnõule, mis tingib vastuvõetud riigieelarve kulude suurendamise või tulude vähendamise, tuleb eelnõu algatajal lisada rahalised arvestused, milles on näidatud kulude katteallikad.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud seaduse vastuvõtmisel algatab Vabariigi Valitsus lisaeelarve, riigieelarve muutmise seaduse või vastuvõetud seaduse jõustumise tähtaja muutmise seaduse eelnõu.

§ 43. Lisaeelarve

(1) Riigieelarve muutmiseks, kui see on seotud kulude kogumahu suurendamisega või vähendamisega, võib Vabariigi Valitsuse ettepanekul eelarveaasta kestel võtta vastu lisaeelarve. Lisaeelarve eelnõus võib ette näha ka riigieelarves määratud kulude otstarbe ja finantseerimistingute muutmist.

(2) Riigieelarve kulud suurendava lisaeelarve eelnõu esitatakse Riigikogule hiljemalt kolm kuud enne eelarveaasta lõppu. Riigieelarve kulud vähendava lisaeelarve eelnõu tuleb Riigikogule esitada vähemalt kaks kuud enne eelarveaasta lõppu. Lisaeelarve esitamisel eriolukorra, erakorralise seisukorra, sõjaseisukorra või mobilisatsiooni väljakuulutamise tõttu ajalised piirangud ei kehti.

(3) [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

(4) Koos lisaeelarve eelnõuga esitatakse Riigikogule eelnõu seletuskiri.

(5) Lisaeelarve eelnõu läbivaatamine, esitamine ja vastuvõtmine toimub käesoleva seaduse §-des 12-21 sätestatud korras, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 2-4 sätestatud erisusi.
[RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 43¹. Riigieelarve muutmise ja lisaeelarve sõjaseisukorra ajal

Sõjaseisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus esitada Riigikogule riigieelarve muutmise seaduse või lisaeelarve eelnõu ning otsustada vajadusel selle rakendamise kuni Riigikogu poolt küsimuse otsustamiseni, kusjuures enne Riigikogu poolt küsimuse otsustamist tehtavate kulude kogumaht ei tohi ületada 10% jooksva aasta riigieelarve kulude mahust.

[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

8. peatükk RIIGI MAJANDUSAASTA ARUANDLUS

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 1. 01. 2004]

§ 44. [Kehtetu - RT I 2002, 64, 393- jõust. 20.07.2002]

§ 45. Riigi majandusaasta aruanded ja nende auditeerimine

(1) Riigi majandusaasta aruanded on riigiraamatupidamiskohustuslaste majandusaasta aruanded ja riigi majandusaasta koondaruanne, mille koostab Rahandusministeerium. Aruanded koostatakse vastavalt raamatupidamise seadusele (RT I 2002, 102, 600).

(2) Riigieelarve täitmise aruanne on vastavalt raamatupidamise seaduse § 38 lõikes 1 sätestatud riigi majandusaasta koondaruandesse kuuluva riigi raamatupidamise aastaaruande osa.

(3) Riigi majandusaasta aruande auditi ja põhiseaduslike institutsioonide majandusaasta aruannete auditi viib läbi Riigikontroll. Ministeeriumi ja maavalitsuse majandusaasta aruande auditi viib läbi vastava riigiraamatupidamiskohustuslase siseauditi eest vastutav isik, kes annab hinnangu riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta. Riigikontroll võib riigi majandusaasta aruande auditi käigus toetuda riigiraamatupidamiskohustuslase siseauditi eest vastutava isiku hinnangule riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

(4) Riigikontrolli majandusaasta aruande audiitorkontrolli viib läbi Riigikogu poolt vastavalt riigikontrolli seadusele (RT I 2002, 21, 117; 57, 356; 2003, 21, 121) määratud audiitor.
[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 46. Riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruanne

(1) Riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruanne koosneb vastavalt raamatupidamise seaduse § 14 lõikele 1 riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise aastaaruandest ja tegevusaruandest.

(2) Riigiraamatupidamiskohustuslase raamatupidamise aastaaruanne sisaldab vastavalt raamatupidamise seaduse § 38 lõikele 2 täiendava aruandena riigieelarve täitmise aruannet vastava valitsemisala ulatuses.

(3) Riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusaruanne sisaldab lisaks raamatupidamise seaduse §-des 24 ja 31 sätestatule:

1) ülevaadet käesoleva seaduse alusel koostatud tegevuskavade täitmise aruandest, milles esitatakse selgitused kavandatud tulemuste saavutamise kohta või nende saavutamata jäämise korral selle põhjuste kohta, samuti informatsioon nimetatud tegevuste seostest strateegiliste eesmärkide saavutamise ja pakutavate avalike teenuste kvaliteedi parandamiseks ja organisatsiooni arendamiseks aruandeaastal rakendatud meetmete ning nende tulemuslikkuse kohta;

2) asutuse juhi hinnangut sisekontrollisüsteemi kohta ja ülevaadet riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusest siseauditi korraldamisel;

3) ülevaadet riigiraamatupidamiskohustuslase valitsemisalas või valitseva mõju all olevate äriühingute, avalik-õiguslike juriidiliste isikute, sihtasutuste, mittetulundusühingute ja muude isikute juhtimisest, neisse investeeritud ressurssidest ja nende tegevuse tulemuslikkusest.

(4) Riigiraamatupidamiskohustuslase aruandele lisatav tegevjuhtkonna deklaratsioon ei pea sisaldama raamatupidamise seaduse § 23 lõike 1 punktis 3 ettenähtud kinnitust.

(5) Riigiraamatupidamiskohustuslasele ei kohaldata raamatupidamise seaduse § 31 lõike 2 punktides 4–7 toodud nõudeid.

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 47. Riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruande esitamine, audiitorkontroll ja kinnitamine

(1) Riigiraamatupidamiskohustuslane, välja arvatud põhiseaduslik institutsioon, koostab majandusaasta aruande projekti ja esitab selle Rahandusministeeriumile hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 15. märtsiks. Põhiseaduslik institutsioon koostab majandusaasta aruande projekti ja esitab selle Riigikontrollile ja Rahandusministeeriumile hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 15. veebruariks. Riigikontrollile ja Rahandusministeeriumile esitatud aruande projekt avalikustatakse riigiraamatupidamiskohustuslase veebilehel.

(2) Riigikontroll koostab põhiseadusliku institutsiooni majandusaasta aruande kohta oma kontrolliaruande, mille sisuks on hinnang aruande õigsuse ning tehingute seaduslikkuse kohta (edaspidi *hinnang*) hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 31. maiks. Auditi käigus võib riigiraamatupidamiskohustuslane teha aruandesse parandusi ja täiendusi. Riigiraamatupidamiskohustuslase (välja arvatud põhiseaduslik institutsioon) siseauditi eest vastutav isik annab hinnangu aruande õigsuse ning tehingute seaduslikkuse kohta (edaspidi *hinnang*) hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 31. maiks.

(3) Auditeeritud majandusaasta aruande koos selle kohta koostatud Riigikontrolli kontrolliaruandega põhiseaduslike institutsioonide puhul ja riigiraamatupidamiskohustuslase siseauditi eest vastutava isiku hinnanguga ülejäänud riigiraamatupidamiskohustuslaste puhul esitab riigiraamatupidamiskohustuslane seitsme tööpäeva jooksul, arvates Riigikontrolli kontrolliaruande või riigiraamatupidamiskohustuslase siseauditi eest vastutava isiku hinnangu saamisest, Rahandusministeeriumile ja avalikustab need oma veebilehel. Minister ja riigisekretär esitavad nimetatud aruande koos riigiraamatupidamiskohustuslase siseauditi eest vastutava isiku hinnanguga samaaegselt ka Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks. Maavanem esitab nimetatud dokumendid Vabariigi Valitsusele rahandusministri kaudu.

(4) Vabariigi Valitsus otsustab ministeeriumi, Riigikantselei ja maavalitsuse majandusaasta aruande kinnitamise hiljemalt majandusaastale järgneva aasta 31. juuliks. Majandusaasta aruande põhjal nende tegevuses puuduste ilmnemisel otsustab Vabariigi Valitsus asjakohaste meetmete rakendamise.

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

§ 48. Riigi majandusaasta koondaruande audiitorkontroll ja esitamine

(1) Rahandusministeerium koostab riigiraamatupidamiskohustuslaste majandusaasta aruannete ja nende audiitorkontrolli tulemuste, samuti riigi valitseva mõju all olevatelt raamatupidamiskohustuslastelt laekuva ning muu aruandluse alusel riigi majandusaasta koondaruande projekti, mis koosneb:

- 1) riigi konsolideerimata raamatupidamise aruandest;
- 2) riigi konsolideeritud raamatupidamise aruandest;
- 3) täiendavast informatsioonist kohalike omavalitsuste kohta ning riigi ja kohalike omavalitsuste kohta konsolideerituna.

(2) Riigikontrolli märkuste, samuti audiitorkontrolli käigus avastatud rikkumiste korral või muude asjaolude ilmnmisel, mis takistavad või piiravad riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruande kasutatavust koondaruande koostamisel, korrigeerib Rahandusministeerium vastavalt riigi majandusaasta koondaruandes esitatavaid andmeid. Rahandusministeerium informeerib vastavat raamatupidamiskohustuslast ja Vabariigi Valitsust nimetatud asjaoludest, näidates ära korrigeerimise sisu, ning teeb vajadusel ettepanekud soovitatavate meetmete rakendamiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asjaolud ja korrigeerimise sisu esitab Rahandusministeerium riigi majandusaasta koondaruande lisas.

(4) Rahandusministeerium esitab majandusaasta koondaruande projekti Riigikontrollile hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 30. juuniks. Riigikontrollile esitatud aruande projekt avalikustatakse Rahandusministeeriumi veebilehel.

(5) Riigikontroll koostab riigi majandusaasta koondaruande kohta oma kontrolliaruande, mille sisuks on hinnang koondaruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta, hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 31. augustiks. Auditi käigus võib Rahandusministeerium teha aruandesse parandusi ja täiendusi.

(6) Riigi auditeeritud majandusaasta koondaruande koos selle kohta koostatud Riigikontrolli kontrolliaruandega esitab Rahandusministeerium Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks seitsme tööpäeva jooksul, arvates Riigikontrolli kontrolliaruande saamisest, ja avalikustab need oma veebilehel. Vabariigi Valitsus esitab heakskiidetud majandusaasta koondaruande Riigikogule kinnitamiseks. Aruandele lisatakse Riigikontrolli kontrolliaruanne .

[RT I 2003, 88, 588- jõust. 01.01.2004]

9. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 49. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 50. [Kehtetu - RT I 1999, 92, 824- jõust. 15.12.1999]

§ 51. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 52. Seaduse jõustumine ja rakendamine

(1) Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. jaanuaril, välja arvatud selle 2. ja 3. peatükk, mis jõustuvad Riigi Teatajas avaldamisele järgneval päeval.

(2) Riigieelarve täitmise aruanne 1999. aasta kohta koostatakse 1999. aasta riigieelarve koostamisel kehtinud riigieelarve seaduse alusel.